

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 17. detsember 2021
(OR. en)

13813/21

LIMITE

CORLX 609
CFSP/PESC 1083
COARM 226
CODUN 59

SEADUSANDLIKUD AKTID JA MUUD DOKUMENDID

Teema: NÕUKOGU OTSUS relvakaubanduslepingu rakendamist toetava liidu teavitustegevuse kohta

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2021/...,

...,

**relvakaubanduslepingu rakendamist toetava
liidu teavitustegevuse kohta**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 28 lõiget 1 ja artikli 31 lõiget 1,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) Peaassamblee võttis 2. aprillil 2013 vastu relvakaubanduslepingu, mis jõustus 24. detsembril 2014. Kõik liidu liikmesriigid on relvakaubanduslepingu osalisriigid (edaspidi „osalisriigid“).
- (2) Relvakaubanduslepingu eesmärk on kehtestada rangeimad võimalikud ühised rahvusvahelised standardid tavarelvade seadusliku kaubanduse reguleerimiseks ning ennetada ebaseaduslikku tavarelvakaubandust ja see välja juurida ning ennetada tavarelvade kõrvaesuunamist. Kõige raskemateks ülesanneteks on relvakaubanduslepingu tulemuslik rakendamine osalisriikide poolt ja selle ülemaailmne kohaldamine, pidades silmas, et rahvusvahelise relvakaubanduse reguleerimine on ülemaailmne ettevõtmine. Et aidata nimetatud ülesandeid lahendada, võttis nõukogu 16. detsembril 2013 vastu otsuse 2013/768/ÜVJP¹, laiendades sellega liidu ekspordikontrolliga seotud toetusvahendeid relvakaubanduslepinguga seotud meetmetele. Kõnealusele otsusele järgnes 29. mail 2017 vastu võetud nõukogu otsus (ÜVJP) 2017/915² relvakaubanduslepingu rakendamist toetava liidu teavitustegevuse kohta.

¹ Nõukogu 16. detsembri 2013. aasta otsus 2013/768/ÜVJP ELi tegevuse kohta relvakaubanduslepingu rakendamise toetamiseks Euroopa julgeolekustrateegia raames (ELT L 341, 18.12.2013, lk 56).

² Nõukogu 29. mai 2017. aasta otsus (ÜVJP) 2017/915 relvakaubanduslepingu rakendamist toetava liidu teavitustegevuse kohta (ELT L 139, 30.5.2017, lk 38).

- (3) Otsuste 2013/768/ÜVJP ja (ÜVJP) 2017/915 alusel võetud meetmed on aidanud partnerriikidel hõlmata paljusid eri valdkondi, mis on olulised riiklike relvatarnete kontrollisüsteemide loomiseks ja arendamiseks, nagu on nõutud relvakaubanduslepinguga. Teatud partnerriikide puhul on tehtud kindlaks, et nad on piisavalt kaugele jõudnud ning neile suunatud meetmed järk-järgult lõpetatakse või nad jäetakse projekti kolmandast etapist välja. Koostöö on sisse seatud mitme abisaava riigiga, kellele polnud varem liidu ekspordikontrolliga seotud toetusmeetmeid suunatud, kajastades relvakaubanduslepingu ülemaailmset olemust. Mõne abisaava riigi puhul on soovitatav võtta järelmeetmeid, et tagada edusammude kestlikkus ning toetada kõnealuste riikide endi poolt tehtavat piirkondlikku teavitustegevust.
- (4) Peale selle, et jätkatakse lisas nimetatud partnerriikidega seotud meetmeid, on soovitatav järgida nõudlusel põhinevat käsitust, mille kohaselt võib alustada abistamist, kui riik, kelle puhul on kindlaks tehtud relvakaubanduslepingu rakendamise alaste vajaduste olemasolu, esitab vastava taotluse. On leidnud kinnitust, et selline käsitus on edukas selliste riikide abistamisel, kes on liidu abi saamise taotluse esitamise kaudu väljendanud relvakaubanduslepinguga seoses pühendumust ja omalust. Seetõttu käsitletakse käesolevas otsuses teatavaid meetmeid, mida saab riikides rakendada taotluse esitamise korral, sealhulgas nendes riikides, kes veel ei ole relvakaubanduslepingu osalised.

- (5) Tulemusliku relvaekspordi kontrolli edendamist käsitleva nõukogu otsuse (ÜVJP) 2020/1464¹ alusel antav liidu abi puudutab mitut liidu ida- ja lõunanaabruses asuvat riiki. Liit toetab relvakaubanduslepingu sekretariaati relvakaubanduslepingu rakendamisel nõukogu otsuse (ÜVJP) 2021/649² kaudu. Samuti on liit andnud pikka aega abi kahesuguse kasutusega kaupade ekspordikontrolli valdkonnas, toetades õigusraamistike ja institutsioonilise suutlikkuse arendamist kahesuguse kasutusega kaupade toimiva ekspordikontrolli kehtestamiseks ja jõustamiseks.
- (6) Samuti toetab liit massihävitusrelvadega seotud kaupade tarnimise üle tõhusat kontrolli nõudva ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1540 (2004) rakendamist. ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1540 (2004) rakendamiseks ja liidu kahesuguse kasutusega kaupade ekspordikontrolli abiprogrammide jaoks välja töötatud kontrollimeetmed aitavad kaasa relvakaubanduslepingu tõhusa rakendamise üldisele suutlikkusele, sest paljudel juhtudel kattuvad kahesuguse kasutusega kaupade ekspordikontrolli reguleerivad õigusnormid ja haldusmenetlused ning kontrolli teostavad asutused tavarelvade ekspordikontrolli omadega. Sellest tulenevalt on äärmiselt oluline tagada kahesuguse kasutusega kaupade ekspordikontrolli valdkonna tegevuse tihe koordineerimine relvakaubanduslepingu rakendamist toetava tegevusega, sealhulgas relvakaubanduslepingu sekretariaati toetava tegevusega.

¹ Nõukogu 12. oktoobri 2020. aasta otsus (ÜVJP) 2020/1464 tulemusliku relvaekspordi kontrolli edendamise kohta (ELT L 335, 13.10.2020, lk 3).

² Nõukogu 16. aprill 2021. aasta otsus (ÜVJP) 2021/649 relvakaubanduslepingu rakendamise toetamiseks relvakaubanduslepingu sekretariaadile antava liidu toetuse kohta (ELT L 133, 20.4.2021, lk 59).

- (7) Käesoleva otsusega ette nähtud meetmete suur arv õigustab kahe rakendusüksuse kasutamist. Nõukogu ja komisjon on usaldanud varasemate ekspordikontrolli alaste projektide tehnilise rakendamise Saksamaa majandus- ja ekspordikontrolli föderaalsetele ametitele (Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle (BAFA)). Seetõttu on BAFA-l hulgaliselt teadmisi ja kogemusi. Expertise France juhib kahesuguse kasutusega kaupadega seotud liidu P2P projekte. Expertise France'i roll käesoleva otsuse rakendamises aitab tagada nõuetekohast kooskõlastamist kahesuguse kasutusega kaupadega seotud projektidega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Relvakaubanduslepingu tõhusa rakendamise ja ülemaailmse kohaldamise toetamiseks võtab liit meetmeid, mille eesmärgid on järgmised:
 - a) relvatarnete kontrolli alase suutlikkuse ja eksperditeadmiste suurendamine või arendamine relvakaubanduslepingu rakendamiseks uutes ja olemasolevates abisaavates riikides selliste vahendite kaudu nagu õigusabi andmine ning litsentse väljastavate ja õiguskaitseametnike koolitamine;
 - b) teavitustegevuse laiendamine muudele riikidele, sealhulgas relvakaubanduslepinguga mitteühinenud riikidele, eesmärgiga toetada relvakaubanduslepingu ülemaailmset kohaldamist riiklikul, piirkondlikul ja mitmepoolsel tasandil.

2. Lõikes 1 sätestatud eesmärkide saavutamiseks korraldab liit projektide raames järgmisi tegevusi:
 - a) ekspertide kogukonna kaasamine: need meetmed keskenduvad sellele, et tugevdada koostööd otsustega 2013/768/ÜVJP ja (ÜVJP) 2017/915 kehtestatud projektidega seotud ekspertide reservist pärit ekspertidega ja nende ekspertide vahel, samuti uute ekspertidega, eelkõige abisaavatest ja endistest abisaavatest riikidest pärit ekspertidega seoses meetmete järkjärgulise lõpetamise protsessiga;

- b) riiklikud meetmed: riiklike meetmeid pakutakse konkreetsetele abisaavatele riikidele, tuginedes asjaomase abisaava riigi erivajadustele kohandatud sihipärasele abiprogrammile;
- c) õppekülastused: õppekülastused annavad abisaavatele riikidele võimaluse saada juurdepääsu valitsusasutustele ja -ametnikele teistes relvakaubanduslepingut kohaldavates riikides;
- d) lühiajaline sihipärane abi konkreetsetes küsimustes või abisaavate riikide tõstatatud teemadel;
- e) „koolitajate koolitamise“ meetod, mis hõlmab seminare ja digiplatvormi;
- f) piirkondlik, piirkondadevaheline ja rahvusvaheline tegevus vastusena taotlustele abisaavatelt riikidelt, kes soovivad õppida maailma muude piirkondade riikide kogemusest;
- g) relvakaubanduslepingu osalisriikide konverentsi raames toimuvad kõrvalüritused;
- h) lõppkonverents, mille eesmärk on suurendada partnerriikide, selliste asjaomaste sidusrühmade nagu riikide parlamendid, piirkondlikud ja rahvusvahelised organisatsioonid ning kodanikuühiskonna esindajate relvakaubanduslepinguga seotud teadlikkust ja omalust.

Käesolevas lõikes osutatud projektitegevuste üksikasjalik kirjeldus on esitatud lisan.

Artikkel 2

1. Käesoleva otsuse rakendamise eest vastutab liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“).
2. Artikli 1 lõikes 2 osutatud projektitegevuste tehnilist rakendamist korraldavad Saksamaa majandus- ja ekspordikontrolli föderaalne amet (Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle - BAFA) ja Expertise France.
3. BAFA ja Expertise France täidavad oma ülesandeid kõrge esindaja kontrolli all. Sel eesmärgil sõlmib kõrge esindaja BAFA ja Expertise France'iga vajalikud kokkulepped.

Artikkel 3

1. Artikli 1 lõikes 2 osutatud projektitegevuste rakendamise lähtesumma on 3 499 892,39 eurot. Kogu projekti hinnanguline kogueelarve on 3 824 892,39 eurot. Hinnangulise kogueelarve lähtesummaga katmata osa annab Saksamaa Liitvabariigi valitsus kaasrahastamise teel.
2. Kulused, mida rahastatakse lõikes 1 sätestatud lähtesummast, hallatakse vastavalt liidu eelarve suhtes kohaldatavatele menetlustele ja reeglitele.

3. Järelevalvet lõikes 1 osutatud kulude nõuetekohase haldamise üle teostab komisjon. Sel eesmärgil sõlmib komisjon BAFA ja Expertise France'iga vajalikud lepingud. Nendes lepingutes nähakse ette, et BAFA ja Expertise France'i ülesanne on tagada liidu abi nähtavus, mis vastab abi suurusele.
4. Komisjon püüab sõlmida lõikes 3 osutatud lepingud niipea kui võimalik pärast käesoleva otsuse jõustumist. Komisjon teavitab nõukogu kõigist raskustest selles protsessis ning kõnealuste lepingute sõlmimise kuupäevast.

Artikkel 4

1. Kõrge esindaja annab nõukogule käesoleva otsuse rakendamise kohta aru, lähtudes rakendusüksuste koostatud korrapärastest aruannetest. Nimetatud aruannete põhjal viib nõukogu läbi hindamise.
2. Komisjon annab teavet artikli 1 lõikes 2 osutatud projektitegevuste rakendamise finantsaspektide kohta.

Artikkel 5

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Käesolev otsus kaotab kehtivuse 36 kuu möödumisel artikli 3 lõikes 3 osutatud lepingute sõlmimise kuupäevast või kuue kuu möödumisel käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäevast, kui selle aja jooksul ei ole kõnealuseid lepinguid sõlmitud.

....

Nõukogu nimel

eesistuja

LISA

[...]
